

פרק ה' - לימודים מתקדמים

כללי

הלימודים המתקדמים הם המשך ללימודי התואר הראשון ומכוונים להעמקת ידיעותיו של התלמיד בתחומים שבהם עיקר התעניינותו, ולהתמחות בדרכי העבודה המדעית.

הלימודים המתקדמים מורכבים מלימודי מוסמך ומלימודי מחקר (דוקטור). כמו-כן קיים מסלול ישיר לתואר דוקטור המיועד לתלמידים מצטיינים (פרטים בהמשך).

שנת השלמה

תלמיד המבקש להרשם ללימודי מוסמך מתחום שונה מלימודיו לתואר בוגר ועומד בתנאי הקבלה של החוג בו הוא מעוניין ללמוד, רשאי להגיש את מועמדותו לשנת השלמה (למעט במגמה ללימודי הארגון בחוג לסוציולוגיה).

תלמיד שציון הגמר שלו בתואר הראשון נמוך מדרישות החוג אליו הוא מבקש להתקבל, ובתנאי שציון זה הוא בתחום של ה-5 נקודות מתחת לציון הנדרש, רשאי להגיש מועמדות לשנת השלמה במוסמך.

ועדת הקבלה / יועץ המוסמך בחוג ימליצו בפני ועדת ההוראה של הפקולטה על תכנית ההשלמה האישית של התלמיד, ועל תנאי המעבר משנת ההשלמה ללימודי המוסמך. תלמידים אשר נקבעה להם תכנית השלמה **חייבים** לסיימה באותה שנה בציון הממוצע אשר נקבע על ידי החוג. תלמיד אשר לא יסיים את תכנית ההשלמה שנקבעה לו באותה שנה – מועמדותו תידון מחדש.

מועמדים לשנת השלמה שאינם בעלי פטור אוניברסיטאי באנגלית, יוכלו להגיע לרמה זו במהלך שנת ההשלמה.

תלמיד שסיים את שנת ההשלמה יירשם ללימודי המוסמך במשרד לקבלת תלמידים של האוניברסיטה ויגיש את מסמכיו גם במזכירות ללימודים מתקדמים של הפקולטה. קבלתו ללימודי המוסמך תידון לאור הישגיו בלימודי ההשלמה וזמינות מקומות בחוג.

לימודי המוסמך (מ"א)

הפקולטה למדעי החברה מקיימת לימודים לקראת תואר מוסמך במדעי החברה (MA) בתחומים הבאים*:

- גיאוגרפיה
- חקר סכסוכים
- יחסים בינלאומיים
- כלכלה
- לימודי אירופה
- לימודים גרמניים
- מדיניות ציבורית
- מדע המדינה
- סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
- סטטיסטיקה
- פסיכולוגיה
- תקשורת ועיתונאות

לימודי המוסמך נלמדים במשך שנתיים ואפשריים בשני מסלולים:

מסלול א' (המסלול המחקרי) - מיועד לתלמידים המבקשים לרכוש מיומנות בתחום המחקר ולפתח עבודת מחקר עצמאית בהנחיית מורה המתמחה בתחום התעניינותם. עבודת המחקר (עבודת גמר) עשויה להוות בסיס לעבודת דוקטור לאלה מן התלמידים המבקשים להמשיך ללימודי הדוקטור (באישור הרשות לתלמידי מחקר).

* תנאי הקבלה מפורטים בתכניות הלימודים של החוגים.

מסלול ב' (המסלול הלא מחקרי) – מיועד לתלמידים המבקשים להרחיב ולהעמיק ידע בתחום לימודיהם. במסלול זה לא נעשית עבודה מחקרית מסכמת ולא ניתן להמשיך ממסלול זה לתואר דוקטור.
תנאי הקבלה והיקף הלימודים מפורטים בתכניות הלימודים של המחלקות השונות.

תנאי המעבר ממסלול למסלול

תלמיד רשאי לעבור ממסלול למסלול אם עמד בדרישות המסלול אליו הוא מעוניין לעבור ובאישור החוג.

תלמיד משלים למחקר

תלמידים שסיימו לימודיהם לתואר מוסמך במסלול ב' (במסלול הלא מחקרי) ומעוניינים להמשיך ללימודים מתקדמים (תואר שלישי), יפנו בבקשה לוועדת ההוראה של הפקולטה. הבקשה תועבר ליועץ המוסמך בחוג אשר יגיש המלצתו ליושב ראש ועדת ההוראה בציון רשימת הקורסים שעל התלמיד להשלים, הציונים הנדרשים ואישור ממנחה לעבודת הגמר. תלמיד אשר תאושר בקשתו להשלמת התזה לצורך לימודי הדוקטורט, ירשם כ"תלמיד משלים למחקר".
ציון התזה ירשם **כהערה** בגיליון ציוניו של התלמיד.

שני תארי מוסמך

תלמיד המעוניין ללמוד שני תארי מוסמך במסלול ב', או ללמוד תואר מוסמך אחד במסלול א' ותואר מוסמך שני במסלול ב', יוכל, באישור ועדת ההוראה, לקבל פטור של עד 8 נ"ז מקורסים מחוץ לחוג במסלול ב'. תלמידים הלומדים לתואר מוסמך בחוג לתקשורת ועיתונאות אינם רשאים ללמוד תואר מוסמך נוסף.

עבודת גמר

לצורך סיום תואר מוסמך במסלול מחקרי, על התלמיד להגיש עבודת גמר המבוססת על מחקר עצמאי. קודם ביצוע המחקר, יגיש הסטודנט הצעת מחקר. ההצעה תאושר על ידי יועץ המוסמך במחלקה ועותקים ממנה ישמרו במחלקה.

עבודת הגמר היא מחקר בנושא מוגדר, המבוצע על ידי התלמיד ומסוכם על ידו כחיבור מדעי, בצורה מפורטת. על העבודה לשקף את יכולתו של התלמיד לשלוט בכלים המדעיים שרכש בתחום מחקר, את כושרו לערוך סיכום אינפורמטיבי של הספרות המדעית בתחום מחקר, ואת יכולתו לסכם את מחקריו בצורה בהירה ומשכנעת. במידת האפשר, העבודה תבטא חשיבה מקורית ויוזמה במחקר מדעי.

עבודת הגמר נעשית בחוג אליו מתקבל התלמיד ללימודי המוסמך. כמדריך לעבודת הגמר ישמש אחד ממורי החוג, מדרגת מרצה ומעלה. צירוף מדריך נוסף שאינו מורה בפקולטה, מותנה בהסכמת המנחה ובידיעת ראש החוג.

סיום עבודת המוסמך מותנה בכתיבת חיבור מדעי מפורט המתאר את מטרת המחקר, התוצאות והמסקנות. ככלל, תיכתב העבודה בשפה העברית. באישור ועדת ההוראה של החוג ניתן לכתוב עבודה גם בשפה האנגלית. לעבודת גמר שתוגש בשפה האנגלית יצורף תקציר מורחב בעברית.

עבודת הגמר תוגש במספר עותקים שייקבע על ידי החוג. עותק אחד יועבר לספרייה המתאימה.

העבודה תימסר לשיפוט למדריך ולמורה אחד נוסף לפחות (שאינו מדריך נוסף של העבודה), שימונה על ידי ראש החוג ו/או יועץ המוסמך. מורה זה יוכל להיות מחוץ לאוניברסיטה. הערכת הבודקים תימסר תוך חודשיים ממועד מסירת העבודה על ידי התלמיד.

ציון העבודה הוא הממוצע של שני הבודקים. אם מתקיים פער של למעלה מ-10 נקודות בין שני השופטים, העבודה תוגש לקורא שלישי והציון הסופי ייקבע כממוצע של שלושת הציונים.

לא יתקיים הליך ערעור על הציון לעבודת הגמר.

באישור ראש המחלקה ו/או יועץ המוסמך, יוכל התלמיד לכתוב מאמר מדעי (ובתנאי שהתלמיד הוא המחבר היחיד של המאמר). היה ומאמר זה התקבל לפרסום בכתב-עת אקדמי המקיים שיפוט אנונימי (מתוך רשימה שתיקבע על ידי המחלקה), רשאי התלמיד להגיש את המאמר

במקום עבודת הגמר. במקרה זה יעניק המדריך אשר ליווה את התלמיד את הציון הסופי, לאחר התייעצות עם היועץ ללימודי המוסמך של המחלקה.

תנאי הזכאות לקבלת תואר מוסמך

- קבלת ציון 60 לפחות בכל הקורסים הנכללים בממוצע ציוניו של התלמיד, בבחינת הגמר (במחלקות בהן קיימת חובה זו) ובעבודת הגמר (במסלול המחקרי).
- ממוצע ציונים סופי של 70 לפחות בכל לימודיו של התלמיד.

תכנית לימודים אישית למוסמך

תכנית לימודים אישית למוסמך מיועדת לתלמידי המסלול המחקרי או לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט. הצעות לתכנית לימודים אישית יכולות לבוא ביוזמת התלמיד או ביוזמת החוג. הגשת תכנית לימודים אישית מותנית בקבלת אישור בכתב של איש סגל בכיר, המקורב ביותר לתחום לימודיו של התלמיד ולצירוף הלימודים המוצע, וקבלת הסכמתו ללוות את לימודיו בתפקיד של יועץ.

בהתאם להחלטת ועדת ההוראה של הפקולטה, תכנית אישית תכלול 52 נ"ז ועבודת גמר (תזה). כל שינוי בתכנית חייב לבוא לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה. לא יאושרו שינויים בדיעבד.

תנאי הקבלה, חובות הלימודים והרישום בתעודת הסיום ב"תכנית לימודים אישית", ייקבעו בתיאום בין החוגים הנוגעים בדבר, ויפורטו מראש בתכנית שתוגש לאישור ועדת המשנה ועדת ההוראה של הפקולטה.

על כל תלמיד לתואר מתקדם להיות מעוגן בחוג מסוים. עיגונו של התלמיד יהיה בחוג לו החלק הגדול במסלול התמחותו, או לפי הסכם בין החוגים הנוגעים בדבר.

מסלול ישיר לדוקטורט (תכנית מיוחדת לתלמידים מצטיינים)

תנאי קבלה

קיימות שתי אפשרויות להתקבל למסלול הישיר:

א. לאחר לימודי הבוגר:

- עדות לכישורים מחקרניים;
- שתי המלצות;
- ציון סופי של 90 לפחות בלימודי הבוגר.

ב. לאחר שנה ראשונה בלימודי המוסמך:

- עדות לכישורים מחקרניים;
- שתי המלצות;
- ציון ממוצע של 90 ב-20 נ"ז לפחות בלימודי שנה א' במוסמך (בהתאם להחלטת החוג).

המעבר לשלב א' כתלמיד מחקר ללא קבלת תעודת מוסמך

- ציון ממוצע של 90 ב-20 נ"ז לפחות בלימודי שנה א' במוסמך (בהתאם להחלטת החוג);
- הגשת הצעת מחקר ל"רשות לתלמידי מחקר" (לרבות הסכמת איש סגל לשמש מדריך לעבודת הדוקטור).

המעבר לשלב א' כתלמיד מחקר עם הזכות לקבל תעודת מוסמך

- ציון ממוצע של 90 ב-26 נ"ז לפחות מתכנית הלימודים למוסמך (בהתאם להחלטת החוג);
- עבודה סמינריונית בציון של 90 לפחות;
- הגשת הצעת מחקר ל"רשות לתלמידי מחקר" (לרבות הסכמת איש סגל לשמש מדריך לעבודת הדוקטור).

התנאים הנדרשים לקבלת תואר מוסמך במהלך המסלול הישיר

- ציון ממוצע של 90 לפחות ב-26 נ"ז לפחות מתכנית הלימודים למוסמך (בהתאם להחלטת החוג);
- עבודה סמינריונית בציון של 90 לפחות;
- אישור הצעת המחקר על ידי ה"רשות לתלמידי מחקר".